

MÜŞTERİ SINIFLANDIRMA VE PROFESYONEL MÜŞTERİLER İÇİN UYARI METNİ

SPK'nın Yatırım Kuruluşları Tebliği uyarınca Kurum müşterilerinin Tebliğ'de belirtilen esaslar doğrultusunda profesyonel ya da genel müşteri olarak sınıflandırılması, müşterilere bu sınıflandırmaya uygun olarak hizmet ve faaliyet sunulması ve müşteri sınıflarına uygun olarak yükümlülüklerin yerine getirilmesi zorunludur.

Kurum, sınıflandırma yaparken müşterilerine bu Yatırım Kuruluşları Tebliği uyarınca yer aldıkları sınıf ve ilgili mevzuat hükümleri ile yer aldıkları sınıfı değiştirme hakları hakkında bilgi vermek zorundadır.

Müşteri, tabi olduğu sınıflandırmayı etkileyebilecek bir durum ortaya çıktığında söz konusu hususu Kuruma bildirmekle, Kurum ise müşterinin sınıfını etkileyecek bir durumun ortaya çıktığını öğrenmesi halinde mevzuatta öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için gerekli işlemleri tesis etmekle yükümlüdür. Bu doğrultuda, verilen bilgilerin doğruluğundan ve gerektiğinde güncellenmesinden müşteri sorumludur.

Müşteri Sınıflandırılmasına İlişkin Hususlar

Kurumumuz müşterileri “Profesyonel” veya “Genel” müşteri olarak sınıflandırılmaktadır. Sınıflandırmaya ilişkin esaslar aşağıda yer almaktadır.

1. Profesyonel Müşteri: Kendi yatırım kararlarını verebilecek ve üstlendiği riskleri değerlendirebilecek tecrübe, bilgi ve uzmanlığa sahip müşteriyi ifade eder. Bir müşterinin profesyonel müşteri olarak dikkate alınabilmesi için aşağıdaki kuruluşlardan biri olması ya da sayılan nitelikleri haiz olması gerekmektedir.

- a) Aracı kurumlar, bankalar, portföy yönetim şirketleri, kolektif yatırım kuruluşları, emeklilik yatırım fonları, sigorta şirketleri, ipotek finansman kuruluşları, varlık yönetim şirketleri ile bunlara muadil yurt dışında yerleşik kuruluşlar.
- b) Emekli ve yardım sandıkları, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'nci maddesi uyarınca kurulmuş olan sandıklar.
- c) Kamu kurum ve kuruluşları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi uluslararası kuruluşlar.
- ç) Nitelikleri itibarıyla bu kurumlara benzer olduğu SPK tarafından kabul edilebilecek diğer kuruluşlar,
- d) Aktif toplamının 50.000.000 Türk Lirası, yıllık net hâsılatının 90.000.000 Türk Lirası, öz sermayesinin 5.000.000 Türk Lirasının üzerinde olması kıstaslarından en az ikisini taşıyan kuruluşlar.
- (e) Talebe dayalı olarak profesyonel kabul edilen müşteriler.

Müşterilerin, profesyonel müşteri olduğuna ilişkin tevsik edici belgeler müşteriden talep edilir ve 10 yıl süreyle saklanır.

2. Talebe Dayalı Profesyonel Müşteri: Genel müşterilerden aşağıdaki nitelikleri haiz olanlar, yazılı olarak talep etmeleri ve aşağıdaki şartlardan en az ikisini sağladıklarını tevsik etmeleri durumunda, Kurumumuz sunabileceği hizmet ve faaliyetlerden profesyonel müşteri sıfatıyla yararlanabilir. Bir müşterinin profesyonel müşteri olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki şartlardan en az ikisini sağlaması gerekmektedir.

- a) Son 1 yıl içinde, her 3 aylık dönemde en az 500.000 Türk Lirası hacminde ve en az 10 adet işlem gerçekleştirmiş olmaları
- b) Nakit mevduatlarının ve sahip olduğu sermaye piyasası araçlarının da dâhil olduğu finansal varlıkları toplamının 1.000.000 Türk Lirası tutarını aşması
- c) Finans alanında üst düzey yönetici pozisyonlarından birinde en az 2 yıl görev yapmış olması veya sermaye piyasası alanında en az 5 yıl ihtisas personeli olarak çalışmış olması veya Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı veya Türev Araçlar Lisansına sahip olması

Bu şartların sağlandığına ilişkin olarak müşterinin doğrulayıcı belge sunması müşterinin sorumluluğundadır. Ancak müşteri tarafından varsa Banka'ya iletilen belgelerin saklanması gerekmektedir.

3. Genel Müşteri: Profesyonel müşteri tanımı kapsamına girmeyen müşteriler ile profesyonel müşteri olarak dikkate alınmak istemediğini yazılı olarak beyan eden profesyonel müşteriler “genel müşteri” kabul edilir.

Banka, genel müşterilerine sermaye piyasası araçları ile yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin genel riskleri açıklamak ve bu amaçla asgari içeriği Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenmiş EK/1’de yer alan "Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu"nun bir örneğini vermektedir. Bu formun okunup anlaşıldığına dair yazılı bir beyan müşteriden alınır ve formun bir örneği müşteriye verilir.

Banka, alım satım aracılık faaliyeti kapsamında genel müşterilerine hizmet sunmadan önce yukarıda belirtilen genel risk bildirimine ek olarak işleme konu sermaye piyasası araçlarının risklerini müşteriye açıklar ve açıklamaların müşteri tarafından okunup anlaşıldığına dair yazılı bir beyan alır ve bu açıklamaların bir örneği müşteriye verilir. Müşterilere verilecek bildirim form örneğine EK/2’de yer verilmiştir.

Alım satım aracılık ve halka arza aracılık faaliyetleri kapsamında uygunluk testi yapılması zorunludur.

Profesyonel Müşterilerin Yararlanamayacağı Haklar

Banka, herhangi bir faaliyet ya da hizmet sunmadan önce profesyonel müşterilerini, yararlanamayacakları mevzuat hükümleri hakkında yazılı olarak bilgilendirmekle ve müşterinin, profesyonel müşteri olarak dikkate alınmak istemediği ve bu talebini yazılı olarak ilettiği durumlarda bu talebi dikkate almakla, yükümlüdür. Profesyonel müşterilerin yararlanamayacakları haklara aşağıda yer verilmiştir:

1. Profesyonel müşterilerden yazılı onay alınması kaydıyla saklamadaki varlıklarına ilişkin mutabakat alınması zorunlu değildir.
2. Profesyonel müşterilerden yazılı onay alınması kaydıyla, saklama hesaplarındaki varlıkların bakiyesine ilişkin aylık bildirim yapılması zorunlu değildir.
3. Uygunluk testi yapılması zorunlu değildir.
4. Bireysel portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı faaliyetleri için uygulanan Yerindelik testinde yatırım amaçlarına ilişkin olarak detay bilgilerin alınması zorunlu olmayıp yalnızca yatırım süresi ile risk ve getiri tercihleri hakkında bilgilerin alınması yeterlidir.
5. Profesyonel müşterinin talebi halinde; Genel Risk Bildirim Formuna ek olarak, ürünün kendi özelliklerine ilişkin ilave risk bildirimleri de müşteriye açıklanır. Müşterinin bu doğrultuda bir talebinin olması durumunda, açıklamaların okunup anlaşıldığına dair yazılı beyan mutlaka alınacaktır. Profesyonel müşterinin talebi olmaması durumunda sadece genel risk bildirimi yapılması söz konusudur.